

Ποιός έχει ανάγκη από πρότυπα σήμερα; (Δρ. Γεώργιος Ν. Κόιος, Ιατρός-Ενδοκρινολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στην ζωή όλοι, κατά κανόνα, βάζουν πρότυπα. Όποιον θεωρούν αξιόλογο και τους εκφράζει, τον βλέπουν ως δρομοδείκτη στην πορεία τους. Πρώτο πρόσωπο που είναι υποψήφιο για πρότυπο είναι ο γονιός ως μάνα ή πατέρας. Μεγαλώνοντας ένα παιδί, καθώς δομείται η προσωπικότητά του με την επίδραση διαφόρων παραγόντων, είναι ενδεχόμενο να θέλει να αλλάξει πρότυπο. Μπορεί να μην ικανοποιείται από την εικόνα της μάνας ή του πατέρα ή του μεγαλύτερου αδελφού. Με την επαφή του νέου, και ιδίως του έφηβου, με το σχολικό, το κοινωνικό, πολιτιστικό, πολιτισμικό περιβάλλον, την επαφή με διάφορες ιδέες, απόψεις, τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίζουν την ζωή, την επίδραση του ίδιου του οργανισμού με την δράση των ορμονών και την ενήβωση, αλλάζουν τα ενδιαφέροντα, οι αντιδράσεις, οι απόψεις και τα πρότυπα ακόμη. Είναι φυσική και φυσιολογική συμπεριφορά, καθώς δομείται η ιδιαιτερότητα της προσωπικότητας ενός εκάστου και αποκτά την ανεπανάληπτη έκφρασή

της.

Υπάρχουν έντονες προσωπικότητες που κινούν το ενδιαφέρον πολλών, συνήθως νέων, ατόμων. Θαυμάζονται, ηρωποιούνται και προσελκύουν. Ωστόσο, και τα πρότυπα είναι δυνατόν να μεταβάλλουν στόχους και απόψεις κάτω από κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές, φιλοσοφικές, επιστημονικές διαφοροποιήσεις και πιέσεις. Στις περιπτώσεις αυτές είναι δυνατόν να απογοητεύσουν, να απορριφθούν και να αναζητηθούν καινούργια.

Παρατηρείται λοιπόν το φαινόμενο της αέναης μεταβολής των προτύπων. Έτσι, παιδιά απορρίπτουν τους γονείς, νέοι απορρίπτουν επαναστατικά πρότυπα, πρότυπα έκφρασης μουσικής, πρότυπα πολιτικής, θρησκευτικά πρότυπα και κάθε άλλο πρότυπο που αποτελούσε οδηγό στην ανθρώπινη πορεία.

Συνήθως επιλέγονται ως πρότυπα πρόσωπα στα οποία οι άνθρωποι αναγνωρίζουν ένα ουσιαστικό γνώρισμα. Εκφράζουν αληθινές απόψεις ή τουλάχιστον θέλουν να πιστεύουν ότι λένε την αλήθεια. Η αλήθεια είναι αυτή που κατεξοχήν προσελκύει τον νέο και γενικά τον σκεπτόμενο άνθρωπο. Είναι πολύ μεγάλη η απογοήτευση που αισθάνονται όταν το πρότυπό τους αποδειχθεί ότι δεν έχει σχέση με την αλήθεια.

Στην εποχή μας με την δυνατότητα που παρέχουν τα ΜΜΕ, την ταχεία και συχνή επικοινωνία, την αυξημένη γνώση, την δυνατότητα κατασκευής ειδώλων σε όλους τους τομείς της ζωής, στην κυριολεξία δημιουργείται σύγχυση επιλογής προτύπου. Πρέπει να είναι προσεκτικός και υποψιασμένος κάποιος σε αυτά που σερβίρονται ως πρότυπα από τα ΜΜΕ. Επικρατεί η εντύπωση, και δεν είναι αβάσιμη, ότι υπάρχει ένα είδος ελέγχου και καθοδήγησης από μηχανισμούς που δεν εκδηλώνουν την ταυτότητά τους για να τους γνωρίζει κανείς και να μπορεί να κρίνει την φερεγγυότητά τους. Ωστόσο δεν παύουν να επηρεάζουν τον κόσμο και να τον κατευθύνουν με ποικίλους τρόπους, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και η παραπληροφόρηση. Το αποτέλεσμα, κατά κανόνα, είναι τον έντονο ενθουσιασμό να διαδέχεται η απογοήτευση. Μακάρι να γινόταν μάθημα αυτό στον κόσμο και να προσέχει στην επιλογή των προτύπων.

Έτσι και αλλιώς ο άνθρωπος αισθάνεται την ανάγκη της ύπαρξης ενός προτύπου ως οδηγού στην πορεία του. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να αναζητήσει το πρότυπό του να ενσαρκώνει ένα πρόσωπο που να το εμπιστεύεται, να τον εμπνέει, να είναι σταθερό, να είναι πραγματικό στήριγμα. Υπάρχει, όμως, πρόσωπο που δεν κινδυνεύει να αλλάξει, να μεταβάλλει σκέψεις, απόψεις, θέσεις ακόμη και μέσα στους κινδύνους; Και οι κίνδυνοι δεν αναφέρονται πλέον μόνο στις απειλές της ζωής ή στην πρόκληση πόνου. Υπάρχουν κίνδυνοι ύπουλοι, αόρατοι, απροσδιόριστοι που απευθύνονται στην ικανοποίηση δικαιών απαιτήσεων, στην προβολή που αισθάνεται ότι την δικαιούται το άτομο λόγω της αξίας του (υπάρχει άραγε κανείς που να μη πιστεύει στην προσωπική του αξία;), στην κατάληψη μιας θέσης αντάξιας των ικανοτήτων του. Ο εκμαυλισμός της συνείδησης είναι επί θύρες και ο κίνδυνος μετάλλαξης οφθαλμοφανής. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή, ταπεινό φρόνημα, απλότητα και μεγάλη πίστη σε κάτι πολύ δυνατό και αληθινό για να κρατήσει κανείς την καθαρότητα της συνείδησής του. Στα ανθρώπινα μέτρα πάντα ελλοχεύει ο κίνδυνος της πτώσης. Δεν υπάρχει άνθρωπος χωρίς αδυναμία καθώς όλοι διαθέτουν το «εγώ».

Τελικά είναι εφικτή ή ανέφικτη η ανεύρεση σταθερού και απλανούς προτύπου – δρομοδείκτη; Για να έχει την δυνατότητα το πρότυπο να είναι απλανές πρέπει κατ' αρχήν να είναι αληθινό και να εκφράζει την αλήθεια. Να μην υπάρχει κανένα στοιχείο που να μπορεί να μεταβάλλει την φύση του, την ουσία του, την ιδιότητά του, την συμπεριφορά του. Να είναι πάντοτε ίδιο, αμετάβλητο, αμετάτρεπτο, ζωντανό και να εμπνέει.

(Συνεχίζεται)